

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര
പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ സുന്ദരകാണ്ഡേ

॥ ഷട്ചത്വാരീംശഃ സർഗഃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാദേശികൻ

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര
പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

॥ ഷട്ചത്വാരീംശഃ സർഗഃ ॥

രാവണസ്യ പഞ്ചസേനാപതിനാം വധഃ

ഹതാൻ മന്ത്രിസുതാൻ ബുദ്ധ്യാ
വാനരേണ മഹാത്മനാ |
രാവണഃ സംവൃതാകാര -
ശ്ചകാര മതിമുത്തമാം || 5.46.1 ||

സ വിരൂപാക്ഷയുപാക്ഷൗ
ദുർധരം ചൈവ രാക്ഷസം |
പ്രഘസം ഭാസകർണം ച
പഞ്ച സേനാഗ്രനായകാൻ || 5.46.2 ||

സന്ദിദേശ ദശഗ്രീവോ
വീരാൻ നയവിശാരദാൻ |
ഹനുമദ്ഗ്രഹണൈവ്യഗ്രാൻ
വായുവേഗസമാൻ യുധി || 5.46.3 ||

യാത സേനാഗ്രഗാഃ സർവേ
മഹാബലപരിഗ്രഹാഃ |
സവാജിരഥമാതംഗാഃ
സ കപിഃ ശാസ്യതാമിതി || 5.46.4 ||

യത്തൈശ്ച ഖലു ഭാവ്യം സ്മാത്
 തമാസാദ്യ വനാലയം |
 കർമ ചാപി സമാധേയം
 ദേശകാലാവിരോധിതം || 5.46.5 ||

ന ഹൃഹം തം കപിം മന്യേ
 കർമണാ പ്രതി തർകയൻ |
 സർവമാ തൻമഹദ് ഭൂതം
 മഹാബലപരിഗ്രഹം || 5.46.6 ||

വാനരോഽയമിതി ജ്ഞാത്വാ
 നഹി ശുദ്ധ്യതി മേ മനഃ |
 നൈവാഹം തം കപിം മന്യേ
 യഥേയം പ്രസ്തുതാ കഥാ || 5.46.7 ||

ഭവേദിന്ദ്രേണ വാ സൃഷ്ട -
 മസ്മദർഥം തപോബലാത് |
 സനാഗയക്ഷഗന്ധർവ -
 ദേവാസുരമഹർഷയഃ || 5.46.8 ||

യുഷ്മാഭിഃ പ്രഹിതൈഃ സർവൈ -
 ര്മയാ സഹ വിനിർജിതാഃ |
 തൈരവശ്യം വിധാതവ്യം
 വ്യലീകം കിഞ്ചിദേവ നഃ || 5.46.9 ||

തദേവ നാത്ര സന്ദേഹഃ
 പ്രസഹ്യ പരിഗൃഹ്യതാം |
 യാത സേനാഗ്രഗാഃ സർവേ
 മഹാബലപരിഗ്രഹാഃ || 5.46.10 ||

സവാജിരഥമാതംഗാഃ

സ കപിഃ ശാസ്യതാമിതി ।

നാവമന്യോ ഭവദ്ഭിശ്ച

കപിർധീരപരാക്രമഃ || 5.46.11 ||

ദൃഷ്ടാ ഹി ഹരയഃ പൂർവേ

മയാ വിപുലവിക്രമാഃ ।

വാലീ ച സഹ സുഗ്രീവോ

ജാംബവാംശ്ച മഹാബലഃ || 5.46.12 ||

നീലഃ സേനാപതിശ്ചൈവ

യേ ചാൻയേ ദ്വിവിദാദയഃ ।

നൈവ തേഷാം ഗതിർഭീമാ

ന തേജോ ന പരാക്രമഃ || 5.46.13 ||

ന മതിർന ബലോത്സാഹോ

ന രൂപപരികൽപനം ।

മഹത്സത്തുമിദം ജേതേയം

കപിരൂപം വ്യവസ്ഥിതം || 5.46.14 ||

പ്രയത്നം മഹദാസ്ഥായ

ക്രിയതാമസ്യ നിഗ്രഹഃ ।

കാമം ലോകാസ്ത്രയഃ സേന്ദ്രാഃ

സസുരാസുരമാനവാഃ || 5.46.15 ||

ഭവതാമഗ്രതഃ സ്ഥാതും

ന പർയാപ്താ രണാജിരേ ।

തഥാപി തു നയജേതേന

ജയമാകാങ്ക്ഷതാ രണേ || 5.46.16 ||

ആത്മാ രക്ഷ്യഃ പ്രയത്നേന
 യുദ്ധസിദ്ധിർഹി ചഞ്ചലാ |
 തേ സ്വാമിവചനം സർവേ
 പ്രതിഗൃഹ്യ മഹൗജസഃ || 5.46.17 ||

സമുത്പേതുർമഹാവേഗാ
 ഹുതാശസമതേജസഃ |
 രഥൈശ്ച മന്തൈർനാഗൈശ്ച
 വാജിഭിശ്ച മഹാജവൈഃ || 5.46.18 ||

ശസ്ത്രൈശ്ച വിവിധൈസ്തീക്ഷ്ണൈഃ
 സർവൈശ്ചോപഹിതാ ബലൈഃ |
 തതസ്തു ദദ്യൂശൂർവീരാ
 ദീപ്യമാനം മഹാകപിം || 5.46.19 ||

രശ്മിമന്തമിവോദ്യന്തം
 സ്വതേജോരശ്മിമാലിനം |
 തോരണസ്ഥം മഹാവേഗം
 മഹാസത്തം മഹാബലം || 5.46.20 ||

മഹാമതിം മഹോത്സാഹം
 മഹാകായം മഹാഭുജം |
 തം സമീക്ഷ്യ വ തേ സർവേ
 ദിക്ഷു സർവാസ്വവസ്ഥിതാഃ || 5.46.21 ||

തൈസ്തൈഃ പ്രഹരണൈർഭീമൈ -
 രഭിപേതുസ്തതസ്തതഃ |
 തസ്യ പഞ്ചായസാസ്തീക്ഷ്ണാഃ
 സിതാഃ പീതമുഖാഃ ശരാഃ |

ശിരസ്സുത്പലപത്രാഭാ

ദുർധരേണ നിപാതിതാഃ || 5.46.22 ||

സ തൈഃ പഞ്ചഭിരാവിദ്ധഃ

ശരൈഃ ശിരസി വാനരഃ |

ഉത്പപാത നദൻ വ്യോമ്നി

ദിശോ ദശ വിനാദയൻ || 5.46.23 ||

തതസ്തു ദുർധരോ വീരഃ

സരഥഃ സജ്ജകാർമുകഃ |

കിരൻ ശരശതൈർനൈകൈ -

രഭിപേദേ മഹാബലഃ || 5.46.24 ||

സ കപിർവാരയാമാസ

തം വ്യോമ്നി ശരവർഷിണം |

വൃഷ്ടിമന്തം പയോദാനേ

പയോദമിവ മാരുതഃ || 5.46.25 ||

അർദ്ദുമാനസ്തതസ്തേന

ദുർധരേണാനിലാത്മജഃ |

ചകാര നിനദം ഭൂയോ

വ്യവർധത ച വീര്യവാൻ || 5.46.26 ||

സ ദൂരം സഹസോത്പത്യ

ദുർധരസ്യ രഥേ ഹരിഃ |

നിപപാത മഹാവേശോ

വിദ്യുദ്രാശിർഗിരാവിവ || 5.46.27 ||

തതഃ സ മഥിതാഷ്ടാശ്ച

രഥം ഭഗ്നാക്ഷകുബരം |

വിഹായ ന്യപതദ് ഭൂമൗ
ദുർധരസ്ത്യക്തജീവിതഃ || 5.46.28 ||

തം വിരൂപാക്ഷയുപാക്ഷൗ
ദൃഷ്ട്വാ നിപതിതം ഭൂവി |
തൗ ജാതരോഷൗ ദുർധർഷാ -
വുത്പേതതുരരിനമൗ || 5.46.29 ||

സ താഭ്യാം സഹസോത്പ്ലുത്യ
വിഷ്ഠിതോ വിമലേംബരേ |
മുദ്ഗരാഭ്യാം മഹാബാഹു -
ർവക്ഷസ്യഭിഹതഃ കപിഃ || 5.46.30 ||

തയോർവേഗവതോർവേഗം
നിഹത്യ സ മഹാബലഃ |
നിപപാത പുനർഭൂമൗ
സുപർണ ഇവ വേഗിതഃ || 5.46.31 ||

സ സാലവൃക്ഷമാസാദ്യ
സമുത്പാദ്യ ച വാനരഃ |
താവുഭൗ രാക്ഷസൗ വീരൗ
ജഘാന പവനാത്മജഃ || 5.46.32 ||

തതസ്താംസ്ത്രീൻ ഹതാഞ്ജ്ഞാത്വാ
വാനരേണ തരസ്വിനാ |
അഭിപേദേ മഹാവേഗഃ
പ്രഹസ്യ പ്രഘസോ ബലീ || 5.46.33 ||

ഭാസകർണശ്ച സക്രൂദ്ധഃ
ശൂലമാദായ വീര്യവാൻ |

ഏകതഃ കപിശാർദൂലം
യശസ്വിനമവസ്ഥിതൗ || 5.46.34 ||

പട്ടിശേന ശിതാഗ്രേണ
പ്രഘസഃ പ്രത്യുപോമയത് |
ഭാസകർണശ്ച ശൂലേന
രാക്ഷസഃ കപികുഞ്ജരം || 5.46.35 ||

സ താഭ്യാം വിക്ഷതൈർഗാത്രൈ -
രസ്യഗ്ദ്വിഗ്ധതന്മൂരുഹഃ |
അഭവദ് വാനരഃ ക്രുദ്ധോ
ബാലസൂര്യസമപ്രഭഃ || 5.46.36 ||

സമുത്പാദ്യ ഗിരേഃ ശൃംഗം
സമൃഗവ്യാലപാദപം |
ജഘാന ഹനുമാൻ വീരോ
രാക്ഷസൗ കപികുഞ്ജരഃ |
ഗിരിശൃംഗസുനിഷ്പിഷ്ടൗ
തിലശസ്തൗ ബഭൂവതുഃ || 5.46.37 ||

തതസ്തേഷ്വവസന്നേഷു
സേനാപതിഷു പഞ്ചസു |
ബലം തദവശേഷം തു
നാശയാമാസ വാനരഃ || 5.46.38 ||

അശ്വൈരശ്വാൻ ഗജൈർനാഗാൻ
യോധൈർയോധാൻ രഥൈരഥാൻ |
സ കപിർനാശയാമാസ
സഹസ്രാക്ഷ ഇവാസുരാൻ || 5.46.39 ||

ഹയൈർനാഗൈസ്തുരംഗൈശ്ച

ഭഗ്നാക്ഷൈശ്ച മഹാരഥൈഃ |

ഹതൈശ്ച രാക്ഷസൈർഭൂമീ

രുദ്ധമാർഗാ സമന്തതഃ || 5.46.40 ||

തതഃ കപിസ്താൻ ധ്വജിനീപതീൻ രണേ

നിഹത്യ വീരാൻ സഞ്ചലാൻ സവാഹനാൻ |

തഥൈവ വീരഃ പരിഗൃഹ്യ തോരണം

കൃതക്ഷണം കാല ഇവ പ്രജാക്ഷയേ || 5.46.41 ||

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ

സുന്ദരകാണ്ഡേ ഷട്ചത്വരിംശഃ സർഗഃ ||